

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Ioannis Macherentini Societatis Iesv Theologi,
Explanatio Catechismi Catholici**

Macherentinus, Johannes

Colon., 1612

Articvlvs Nonvs. Sanctam Ecclesiam Catholicam, Sanctorum
communionem.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39397

est, qui sinceram gratiam diuini Spiritus accipiat, & intimis puræ mentis penetralibus repositam, iucundissimo cum fructu, magnaque cum voluptate conferuet.

ARTICVLVS NONVS.
SANCTAM ECCLESIAM CATHOLICAM, Sanctorum communionem.

Vnde nomen Ecclesiæ profluxit?

Postquam homo in peccatum lapsus, à vero DEI cultu & via salutis aberrauit, CHRISTVS in mundum veniens certam quandam hominum societatem instituit, legibusque instruxit, quam appellauit Ecclesiam, hoc est, congregationem euocatam.

Primò, quod ad eam nemo nisi à Christo euocatus veniat.

Secundò, quod non coactus (vnde vetus nomen synagogæ imponere illi noluit) sed sponte sua.

Tertiò, vt qui in ea essent, hoc beneficium agnoscerent, quod ex cœtu impiorum, ad congregationem iustorum assumpti essent.

Quartò, vt meminissent non propterea securitatem sibi polliceri, quia vocati essent; *siquidem multi sunt vocati, pauci verò electi.*

Quo consilio Christus hanc hominum congregationem sibi delegit?

Vt

Vt cæteris hominibus à vera Dei notitia salutisq̄ue via aberrantibus, illis & veram scientiam Dei, diuinarumq̄ue rerum, & verum Dei cultum, & veram rectamq̄ue viam demonstraret adipiscēdæ salutis: nam soli huic hominum cætui veram fidem, syncerum vs̄um sacramentorum, meritaq̄ue sanguinis & mortis suæ commendauit.

Quid nobis hoc articulo credendum proponitur?

Esse in orbe terrarum huiusmodi congregationē, diuina misericordia collectam, quæ his iam dictis gratijs & priuilegijs sola ornetur, in quam conuenire debeant, quotquot vel iustificationem vel peccatorum remissionem, vel salutem animæ consequi volunt.

Sufficitne generalis ista fides esse aliquam huiusmodi Ecclesiam?

Ista non satis magnam vim habet, ad obtinenda hæc Dei dona, nisi simul etiam cognoscatur, quænam illa sit, à qua sint huiusmodi petenda & accipienda; sicut satis non est credere, aliquem esse Christum, hominibus in saluatorem à Deo constitutum, (talem enim eliquem futurum etiam Iudæi faterentur) nisi credatur IESVS noster is esse, quē Pater de cœlis his verbis nominauit; *Hic est Filius meus dilectus: idcirco iubemur hoc arti-* *Math. 17.*

culo, certam aliquam hominum congregationem credere hanc esse Ecclesiam, & quam illa sit, non ignorare. Nempe i los homines quos Christus alloquens, & digito suo demonstrans, dicebat: *Vos estis lux mundi:*
Math. 5. *Lucæ. 10.* *Qui vos audit me audit: Ecce ego mitto vos.* Hi erant sancti Apostoli, Ecclesiæ fundatores, & Pastores, & qui illis legitimè eadem fide, & religione successerunt.

Que sunt infallibiles Ecclesiæ notæ?

Quia venturi erant homines, qui veræ Ecclesiæ successionem ab Apostolis in dubium reuocarent, & suos quisque cetus ad Apostolos referre conarentur; expresserunt hoc articulo sancti Apostoli tria manifesta indicia, quibus Constantinopolitana synodus adiecit quartum, ne quis à vera Ecclesia ad infidelium hæreticorum, vel schismaticorum conuenticula, & synagogas aberraret, Ex qua re liquet, quam sit ad salutem necessarius iste articulus, qui hæreses omnes & prodit & condemnat. Tria illa indicia ab Apostolis posita sunt, vna, sancta, Catholica: quartum in synodo appositum ad priorum declarationem est Apostolica.

Quomodo dicitur Ecclesia vna?

Vox ista in Constantinopolitano Concilio est addita, occasione singularis numeri, quo hic articulus ab Apostolis est conscriptus. Hanc vnitatem Ecclesiæ, frequen-
 ter

ter commendat scriptura. In Canticis. *Vna est Ephes. 4. columba mea, vna est speciosa mea.* Et D. Apostolus exponit, cum dicit: *Vnum corpus, vnus Spiritus, sicut vocati estis in vna spe vocationis vestrae, vnus Dominus, vna fides, vnum Baptisma, vnus Deus & Pater omnium.* Vbi cum non audiamus, vna voluntas, vnum membrum, vna opinio, certum est non lædi vnitatem, si de rebus ad fidem non pertinentibus, diuersæ sint multorum sententiæ, aut si dissentientes habeamus voluntates, aut desideria (nam etiam in eodem corpore diuersa quandoq; appetunt pectus & stomachus) vel non prorsus easdem sequamur viuendi rationes, vt hic sæcularem, iste Ecclesiasticam, ille monasticam B. Dominici, Francisci, Benedicti, &c.

Vnde ergo Manifestè cognoscitur Ecclesia vnitas?

Ex duobus potissimum iuxta Apostolum ex vnitatem fidei & doctrinæ Sacramentorū quo refertur quod ait, vnus dominus, vna fides, vnus Deus & pater omnium, sicut vocati estis in vna spe vocationis vestrae vnum baptisma.

Ex vnitatem corporis, intellige mystici q̄ aperte dicit Ecclesiam vnū corpus pronunciando. Illa itaque congregatio sola, in qua duplex vnitas, Spiritus inquam & corporis reperitur, vera est, & vnica Dei Ecclesia.

Fidei

*Fidei ac Sacramentorum vnitatem vnde
deprehendes.*

Duobus manifestis indicijs 1. si de fide, Sacramentorum numero vsu & administratione vna eademque perpetuo in ea Doctrina fidei, nec in contrarios aut diuersos sensus sit variata per eos qui illam profitentur.

Secundò, si omnes qui fidem aliquam spectatis vnum idemq; in omnibus religionis articulis sentiunt. Itaque patet ad oculum cœtum hominum, qui hodie se Evangelicos vocant nullo modo Ecclesiam esse. Toti namque mundo manifestum fidem suam sæpe mutasse, & mutare in dies. Idem de Sacramentis faciunt. Deinde adeo inter seiplos dissident, vt sibi mutuo Lutherani Calvinistis, & Calvinistæ Lutheranis, imò & Lutherani vnus sectæ Lutheranis alterius, similiter & Calvinistæ anthemata dicant, atque alij alios vt hæreticos damnent.

*Quomodo à corporis vnitatem Ecclesia
dicitur vna?*

Sicut in vno corpore multa membra habemus, ait Apostolis, omnia autem membra non eundem actum habent: ita multi vnum corpus sumus in Christo (H O C E S T I N E C C L E S I A) singuli autem alter alterius membra. Et quidem tale corpus est Ecclesia, in quo oculus nō potest dicere manui: Ope-
ra tua

SYMBOLI APOSTOLICI 61

ra tua non indigeo, aut iterum caput pedibus. Non estis mihi necessarij. Cum igitur principale caput, quod Christus est, dicere possit oculis, manibus, & pedibus, hoc est omnibus & singulis membris. Opera vestra non indigeo: consequens est Ecclesiã Christi membra habere, quæ non habeant eundem actum, sed in varia ministeria distincta: Et super omnia caput vnum à quo dirigantur & gubernentur. Caput, inquam ministeriale, & vicarium primarij capitis, quod membris non possit dicere: Non estis mihi necessaria. Vbi igitur visibile caput totius congregationis non agnoscitur quale quidem agnoscunt Catholici Romanum Pontificem Iesu Christi vicarium; Hæretici vero nullum tolerant etiamsi ab vno aliquo hæresiarcha originem ducunt vel vbi non sunt distincta ministeria (vt apud eos est cernere qui ciuili magistratui ius omne Ecclesiasticum tribuunt) fieri nequit vt sit vera Christi Ecclesia. Et hoc manifestum & infallibile signum veræ Ecclesiæ.

Sanctitatis nomen quas habet significationes?

Quod ad rem præsentem attinet quatuor sufficiunt. Primò, sanctum est Deo consecratum, vel solo voto, aut desiderio aliorum, (quomodo animal sanctum erat, quod

Leuit. 27.
1. Cor. 7.

quod solo voto Deo dedicabatur, & infantes Christianorum necdum baptizatos aut natos appellat Apostolus sanctos) vel aliqua consecratione, quomodo sacerdotes & vasa sacra effici sancta consueuerunt. Hoc igitur pacto Ecclesia sancta est, tota per baptismum Deo consecrata; Et qui baptisate abluti non sunt Iudæi, Ethnici, Anabaptistarum Filij, huius sacrae familiae membra censerì non possunt.

Secundò, sanctum ab interna iustitia, & inhærente sanctitate nominatur, quæ est vita Ecclesiae, sicut anima corporis.

An omnes qui in Ecclesia sunt iusti?

Sicut non omnia quæ ad idem corpus attinent, in se vitam habent, velut in homine pili, vngues, humores, fierique possent, vt maior pars eorum quæ corpori adhærent, vita destituatur, vt in arbore quadam cuius plures sint rami emortui & aridi, quam viui atque vegeti; sed ad viuentis nomen retinendum satis est, si in aliqua parte vita conseruetur; quæ vita tametsi quandoque se non prodat, vt in arboribus per frigora hyemis, existimandum est tamen à toto corpore vitam non abesse, quam diu manifestis indicijs de interitu nihil constat. Pari modo Ecclesia sancta est, quæ sanctos multos & aluit, & in cælos præmisit, & nullo argumento conuinci potest omni sanctitate vacare,

care,

care, quin potius verisimilibus rationibus probari, multos extare etiamnum sanctos & pios, Deoque acceptos homines.

Quæ sunt infallibilia sanctitatis argumenta?

Sanctitatem hominum, miracula in vita & post mortem exhibita testantur. Conuentus alij infidelium hominum, neque sanctum se aliquem habuisse, atque ad cœlos præmississe, neque adhuc in viuis habere testimonio vlllo certo (cuiusmodi sunt, non externa species pietatis, quam improbi quoque imitantur, & simulatè exprimunt; sed diuina, vt diximus eaque nulla re dubia obscurata reuelatio, aut miracula naturæ vires excedentia) docere vlllo vnquam tempore potuerunt.

Profer aliam sanctitatis significationem?

Tertio sanctum à puritate doctrinæ accipitur, estque Ecclesia sancta, tum quod nihil vel scripturis, vel rectè rationi repugnans commendet, tum quod sancti mores eius prædicationem & spiritum comitentur, sicut olim ad conciones Apostolicas, multi paupertatem voluntariam amplexabantur, virginitatem colebant, humiles maioribus obsequentes, virtutisque omnis sectatores euadebant.

Qui

*Qui ob huius sanctitatis defectum ab Ecclesia
alieni sunt?*

Primò, qui sacram scripturam vel abijciunt, vel mutilant, vel ad alienos sensus, contra maiorum omnium interpretationem, detorquent.

Secundò, qui aliena à recta ratione docent; cuiusmodi sunt, Deum esse authorem peccati, hominem libero arbitrio carere, fidem Deo datam impunè violari posse, aut debere, Maiores omnes totis 1500. annis in densissimis errorum tenebris versatos esse, usque adeo, vt Christo iniuriam per sacrificium & sanctorum inuocationem intulerint, & gentilium ritu idola coluerint, imo gentilibus omnibus deterius egerint, vt qui frustulum panis pro Deo habuerint.

Tertiò, quorum prædicatione, ex vi spiritus quo impelluntur, atque instigantur, mali mores exclusis bonis, in populum induci solent.

Quò cognoscam ex vi Spiritus, atque adeo prædicatione Doctoris alicuius nasci malos mores?

In his tribus modis deprehendi potest. Primò, si primorum authorum (qui suarum sectarum plenitudine Spiritus abundauerunt) improbi mores fuerint.

Secundò, si ex concionibus populus non corde

corde compuncto, animo humili, mansuetto, modesto; sed truci vultu, spirans minarum & cædis, domum exeat.

Tertiò, si illis locis, vbi præcipuè cætus isti vigent, exulet omnis pietas, disturbentur monasteria, negligatur virginitas, cessent ieiunia, cæteræque virtutes Christianæ, à Christo & Apostolis commendatæ explodantur.

Quid postremò sanctum significat?

Idem quod stabile fixum, immobile firmum, à verbo sancire, quod est firmare. Est igitur Ecclesia sancta, quoniam nullis aduersitatum procellis succumbit (*Porta inferi, ait Christus, non præualebunt aduersus eam.*) Matth. 16.

Quamobrem non pertinuerunt vnquam ad veri nominis Ecclesiam, conuentus hominum dissipati, vt veterum hæreticorum, vel insurgentibus nouis obscurati, quomodo Manichæi, veteres Simonis magi scholas, & Ioannes Hufs Ioannem Wiclefum vicit, & Calvinus Lutherum paulatim obfuscat.

Ecclesia cur dicitur Catholica?

Duabus ex causis: Priori, quia nulli populo alligata, vt Iudæorum Synagoga, nulli ætati, sexui, conditioni, nationi, admittit omnes, cuiusmodicumque illi sint tandem, qui Christo nomen auent dare.

Posteriori, quia per orbem vniuersum
E sparsa

sparsa atque profeminata. Hoc signum in nullam hæreticorum sectam conuenit, qui certis suis angustijs se continētes, nunquam potuerunt eandem suam doctrinam in alias omnes nationes importare: vel enim non fuerunt ausi, vt Lutherani in Hispaniam; vel non permisi, vt Calvinistæ in Indiam; vel non admissi, vt Confessionistæ in Græciam; vel importantes corruerunt, vt Calvinus Lutheranismum in Gallia, Puritani Calvinismum in Anglia, ad gloriam scilicet proprij nominis, quod mallent Doctoris & Inuentoris honorē quam discipuli. Sola doctrina Romana Ecclesiæ pari constantique ritu, atque modo, vbique per orbem terrarum colitur & obseruatur.

Da quartam Ecclesiæ notam.

Manifestum est veræ Ecclesiæ indicium, si deprehendatur Apostolica, hoc est, ab Apostolis sanctis, auctoritate Christi, fundata, & ad nos vsque perducta.

Apostolicam esse vnde cognoscam?

Duobus modis agnosci poterit: Priori, si per ætates omnes ascendens, eandem fidem & religionem ad Apostolos deducas; quod fiet commodè, si modum illum, quo in hæc editiones sit primum importata fides, & huc vsque conseruata, inspicias. Atque tunc consideres, an id credatur ab ijs qui nunc vi-

uunt

uunt hominibus, quod fidei religione obseruatum fuit ab illorum maioribus, & ab illis rursus, quod à suis, atque ita deinceps, quoad continua peruestigatione venias ad illos, qui ab Apostolis eorumque successoribus missi, Ecclesiam in terris & Regionibus hisce plantauerunt.

Posteriori, si Pastores atque Doctores, vel missionem, vel ordinationem suam, nulla facta interruptione, ad Apostolos Christi referunt; quomodo non pauci veteres Doctores, à successione nunquam interrupta docuerunt Romanam Ecclesiam, illam eandem prorsus esse, quam fundauit & rexit Apostolus Petrus.

Quamobrem excludendi sunt à nomine Ecclesiæ cætus illi, qui aliam fidem, atque maiores, totis his 1500. annis coluerunt, in orbem inducunt: Et illi quoque, quorum Pastores atque Doctores, legitimam suam missionem ad Christi Apostolos non referunt. Cum igitur hæreticorum omnium conuenticula, ante suum hæresiarcham, ne vnum quidem hominem exhibere possint, qui omnibus illius hæresiarchæ doctrinæ aut religionis capitibus assensus fuerit; neque Pastorum suorum missionem ultra hæresiarcham, (qui à nemine, quam à semetipso, mendacique Spiritu suo, vt noua comminisceretur, est missus) institutam proferre,

E 2 non

non obscurè liquet apud hæreticos non esse Ecclesiam.

Quem fructum ex dictis colligis?

Primò, Quando orbis varijs opinionibus confunditur, vt quo se vertat homo, ipse non videat, discimus hoc articulo, Ecclesiam certis indicijs agnoscere, agnitam retinere, eiusque fidem totis viribus amplecti atque tueri.

Secundò, Discimus Deo nostro gratiarum actiones referre, qui nos ex tenebris euocauit ad Ecclesiam, suoque nomini atque obsequio dedicatos, sanctos effecit. Retinenda est ergo interna sanctitas, maximeque ad laborandum, ne diffidijs aut opinionibus nostris, non dico Ecclesiæ vnitas, sed proximorum nostrorum pax & concordia, vel minima ex parte violetur.

SANCTORVM COMMUNIONEM.

Quid est quod Sanctorum communionem credimus?

HÆc pars additur, vt sciant Christiani, quam sit bonum, quantarumq; commoditatum societatem habeat, in Ecclesia versari, in qua tamen si bona quisque habeat sua temporalia (quæ post peccatum, ob hominum malitiam, non expedit esse communia)

nia) in spiritualibus tamen bonis est communio.

Quorum bonorum Sancti communionem habent?

Vt de Ecclesia hac terrena, & in terris adhuc militante primum loquamur, primo communia sunt omnibus sacramenta, quæ ad singulorum vtilitatem à Christo instituta fuerunt, vt Baptismus, Confirmatio, Eucharistia, Pœnitentia, Extrema vnctio, &c.

Secundò, Sacrificia quæ pro Ecclesia à Sacerdotibus offeruntur, & preces communes.

Tertiò, bona opera singulorum Christianorum aliquid in commune, & singulis conferunt; sicut cibus quem sumit os, prodest singulis membris.

Gratia Dei quæ in vno homine est ad alium sese transfert?

Minimè, deriuat tamen alienæ probitatis fructum in alios duobus modis: Priori *Gen. 18.* quidem, dum ob coniunctionem cum homine sancto, & abundante meritis, vel parcat Deus alijs, sicut Sodomis pepercisset, si adfuissent decem iusti; Et Princeps parcat *Gen. 17.* amici sibi vnice dilecti fratribus, atque cognatis; vel bene fit, vt Ismaeli in gratiam patris Abraham; Sic Pharaon tradidit Iacobo *Gen. 47.*

E 3 Patri-

Patriarchę, & filijs eius terram Gosen in gratiam Iosephi.

Posteriori verò, dum ex coniunctione cum hominibus sanctis, alij ad meliora inducuntur; quod enim carbonibus, aut lignis vsu venit, vt in ignem iniecta concipiunt ignem ardore aliorum; ita ex præsentia, consuetudine, familiaritateque bonorum, alij nonnihil pietatis hauriunt, cum ex spiritu loquentis; tum ex Angelorum Deique præsentia, sicut contra, vsu & societate malorum efficitur quis deterior, vel ex veneno quod ex impiorum ore dimanat, vel à malignis spiritibus, qui impios comitantur & dirigunt.

Perge in exponendis bonis que sancti communia habent?

Quartò, quædam sunt opera sanctorum, aliqua ex parte ipsis non necessaria, quæ in communem Ecclesiæ thesaurum referuntur, eiusmodi sunt pœnæ & afflictiones, quas supra quàm mererentur, quidam sustinuerunt, sicut de se D. Iob fatebatur: *Vtinã appenderentur peccata mea, quibus iram meruiss& calamitas, quam patior in statera, quasi arena maris hæc grauior appareret.*

Iob. 6.

At Deus renumerat suum opus cuiusq; abunde.

Vnum

Vnum idemque hominis opus, duos potest effectus producere, ita inter se separatos, vt vnus ipsemet homini proffit, alter verò alijs: veluti obambulatio tam corpus exercet, quam sanitatem conseruat: satisfacit etiam decreto magistratus, quo ciuis suo tempore ciuitatis mœnia obire tenetur. Si quis igitur hac obligatione ciuili liber, vices amici hac ambulatione suppleat, is sane & sibi proderit in valetudinis cura, & amicam obligatione liberabit. Pari modo, si quis vir sanctus grauiam sustineat incommoda, aut etiam vltro susceptas afflictiones, sibi ipsi mercedem eximiam parat in cœlo, insigni sua in Deum charitate; At quia dolorum proprius effectus est satisfacere pro illicitis voluptatibus, atque peccatis, quæ non ita grauiam, vt tam immani pœna expiari debeant, à sancto illo commissa fuerunt, ne effectus ille fructu suo careat, voluit Deus, vt in aliorum satisfactionem; in Ecclesiæ thesauro spirituali asseruaretur. In quo thesauro sunt præter Sanctorum merita, etiam immensa merita Christi, qui cum peccatum fecit nullum, pœnas tamen grauissimas perpeffus est.

Quis thesauri istius vsus?

Hic in eo cernitur, quando Christianis, qui per sacramentum pœnitentiæ, impetrata peccatorum venia, alicui adhuc pœnæ

E 4 obno-

obnoxij sunt apud Deum, Christi & Sanctorum pœnæ, ad pœnarum satisfactionem applicantur. Has vocamus indulgentias, quarum distributio penes Ecclesiæ caput est, sicut penes principem, aut patrem familias dispensatio omnium bonorum Reip. atque familiæ. Et hæc merita quandoque ad totius pœnæ satisfactionem adhibentur, in indulgentijs, quæ plenariæ dicuntur; Quandoque ad partem debitæ pœnæ, pro superioris dispensatoris arbitrio. Neque mirum hoc videri debet in spiritualibus obligationibus, cum in temporalibus apud Magistratum sæcularem, vnius pro alijs admittatur satisfactio. Hanc bonorum communionem exposuit D. Ioannes similitudine societatis mercatoriæ, vbi sic lucrum in commune cedit, vt is tamen qui amplius contulerit, plus ex lucro referat. D. Paulus adduxit similitudinem corporis, ad cuius sustentationem & commodum, membra omnia laborant, & quodque sibi conueniens nutrimentum accipit. Quicquid enim boni operatur Christianus, tametsi ad peculiarem aliquem finem orationes suas, ieiunia, aliaque pia officia referat; quia tamen est membrum corporis, non carent cætera membra fructu suo; sicut pharmacum, quod ad valetudinem confirmationemque ventriculi, vel hepatis, aut alterius partis accipitur, ita prodest illi mem-

bro,

1. Ioan. 1.

Rom. 12.

bro, vt tamen ad reliqua membra vis eius transeat.

Qui sunt huius communionis exortes?

Hac communionē priuantur, quotquot extra Ecclesiam degunt, infideles omnes, Gentiles, Iudæi, Hæretici; præterea Catholici ob facinus aliquod graue, à communionē, & societate Ecclesiæ reiecti: non enim nisi ob peccatum mortale cum contumacia coniunctum est inferenda tam grauis pœna Christianis. Hi omnes tantis bonis destituuntur.

Primò, ad nulla admittuntur Sacramēta.

Secundò nihil ipsis profunt Ecclesiæ preces & sacrificia.

Tertiò, nihil merita Ecclesiæ, ieiunia, Eleemosynæ, vigiliæ, pœnitentię, opera bona, &c. sicut membra à corpore resecta, nihil faciunt commodi ex alimento corporis.

Quartò, traduntur sathanæ, qui extra Ecclesiam imperium exercet. 1. Tim. 1.

Quintò, iubentur Christiani talium hominum consortia vitare, præsertim qui aliquando in Ecclesia fuerunt, vt hæretici, & Catholici communionē priuati, tum ne malorum consuetudine aliquid eis adhæreat, tum vt mali ipsi consuetudine hac Catholicorum priuati, ad saniores mentem redeant. 1. Cor. 5. Tit. 1. 1. Cor. 15.

E 5 Sextò,

Sextò, vt viui ab Ecclesia fuerunt alieni, ita & defuncti. Itaque & corpus Ecclesiæ sepultura caret, & anima excluditur à gloria beatorū. Et hæc de cōmunionē viuientium.

*Soline viuentes gaudent communionē
Sanctorum?*

Ad Christi Ecclesiam pertinent tum sancti omnes: in cœlis regnantes cum capite suo Christo, qui ad Ecclesiæ suæ thesaurum merita sua contulerunt, & nunc pro nobis solliciti Deum precantur, nobisque subinde micæ aliquas de mensa cœlesti deijciunt; tum animæ defunctorum, quæ nondum satis ad cœli gloriam fulgentes, purgatorijs pœnis mūdantur; ad quas ceu ad viua membra Ecclesiæ, defertur fructus bonorum viuientium; quorum precibus sanctis, officijs bonis, & afflictionibus non parum iuuantur. Nobis illæ vicissim rependant preces, sicut Hieremias in limbo patrum Israëlitis: sanctis autem in cœlo gloriosis, accedit aliquid gloriæ accidentalis, & noui gaudij, ex pijs operibus, quæ eorum institutione vel imitatione perficimus, ex precibus item quibus eorum intercessionem imploramus; denique ex sancta vita nostra: siquidem vnus membri gloria totum exornat corpus.

Collige fruētus.

Primò,

Primo, si spiritualium bonorum est inter omnes Catholicos tanta communio, discimus à terrenis bonis nostris, his longè inferioribus, Christianos pauperes non reddere alienos: imo libenter talenta omnia nostra, atque bona externa, in Christianorum omnium, tum spiritualem, tum corporalem utilitatem conuerrere.

Secundò, discimus indulgentias non parui facere, aut leuiter negligere, sed in statu gratiæ eas reuerèter frequentare; nulli enim profunt in peccato mortali constituto, & multum iuuant pios, vt citius in patriam cœlestem ex hac vita migrent: sicut enim delicta sua nemo plenè intelligit, sic quanta eis pœna debetur, nouit solus Iudex iustus, atque districtus.

Tertiò, discimus toto corde vel ad ipsum excommunicationis nomen horrere, qua & bona omnia tolluntur, & mala omnia spiritualia aduehuntur. Quamdiu enim homo, tametsi peccator, & membrum mortuum, cœteris membris viuis, toti que corpori Ecclesiæ adhæret, aliorum præsidio à dæmonis potestate seruatur tutior, succique spiritualis particeps, quandoque (vt in morbidis membris euenit) vel in integrum restituitur, vel conscientiæ stimulis, à grauioribus malis cohibetur; vel saltem bonis temporalibus & huius commodis augetur.

Quartò,

Quartò, discimus vita de sanctos precibus, Elcēmosynis, bonisq̄ue operibus iuua-
re sanctisq̄ue in cœlis, qui nobis sua bona fe-
cerunt communia, honorem omnem & ve-
nerationem habere, seduloq̄ue precari, ne
peccata nostra, tantam bonorum ipsorum
communione, & applicationem impe-
diant.

ARTICVLVS DECIMVS.
REMISSIONEM PEC-
catorum.

*Tres insequentes articuli quo ordine inter
se se coherent?*

His tribus articulis sequentibus, tria bo-
na credimus, quæ beneficio Spiritus
Sancti unicuique nostrum offeruntur, in-
ter quæ prius nominatur peccatorum remis-
sio, quæ animam concernit, quàm carnis
resurrectio, quæ attingit corpus.

Primò, quia animæ curatio antecedit re-
surrectionem corporum.

Secundò, quia ad gloriam corporis nemo
resurrecturus est, qui non acceperit pecca-
torum condonationem.

*Quid remissionis vocabulo signi-
ficatur?*

Hoc nimirum, quod **DEVS** ad se acce-
denti-